

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1349/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.VIII.10.011/2023/4. számú ítéletével szemben benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Dr. Schiffer András ügyvéd által képviselt indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja alapján alkotmányjogi panasszal élt a Kúria Mfv.VIII.10.011/2023/4. számú, 2023. április 28. napján átvett ítélete ellen, 2023. június 19-én. Kérte, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntés alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, és azt – a Fővárosi Ítéltábla 1.Mf.31.200/2022/5. számú, továbbá a Fővárosi Törvényszék 17.M.70.309/2021/28. számú ítéletére kiterjedő hatállyal – semmisítse meg, tekintettel arra, hogy az sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított jogát, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésére figyelemmel.
- [3] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [4] 1.1. A beadvány tartalma szerint, továbbá a törvényszék, az ítéltábla és a Kúria ítéletei alapján azt lehet megállapítani, hogy az indítványozó magyarországi felsőoktatási intézménnyel, egyházi egyetemmel (az alkotmányjogi panaszra okot ügyben az alperes) állt munkaviszonyban. Munkaköri leírásában rögzítették, hogy feladatkörének része egyebek mellett a jogszabályban, utasításokban és az egyetemi szabályzatokban előírtak megismerése, változások nyomon követése, betartása. Azt is szabályozták, hogy az indítványozó az alperes etikai és viselkedési kódexében foglaltakat is köteles betartani.
- [5] Az indítványozó a munkahelyi e-mail címéről hét munkavállalónak kör-e-mailt írt, amelynek a tartalma a munkáltató megítélése szerint alkalmas volt más munkavállalók becsületének a csorbítására, és összeegyeztethetetlen az alperes

szellemiségével, annak küldetésnyilatkozatában és belső szabályzataiban rögzített és az indítványozó által kifejezetten tudomásul vett etikai szempontokkal. Ezért az alperes az indítványozó munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással megszüntette, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással. Az indítványozó az azonnali hatályú felmondás jogkövetkezményei, sérelemdíj iránt pert indított, a bíróság a keresetet elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Kúria a másodfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartotta.

- [6] 1.2. Az alkotmányjogi panasz 2. pontja szerint „[a] jelen ügyben eljáró bíróságoknak előzetesen a következő alapjogi követelményeket kellett volna tekintetbe venniük. Az Mt. 78. § (1) bekezdésében szabályozott jogkövetkezmény a munkavállalóval szemben alkalmazható szankciós rendszerben az ultima ratio. Éppen ezért, a súlyosabb munkajogi szankció alkalmazása esetén az okszerűség és világosság [Mt. 64. § (2) bekezdés] vizsgálatának arra is kell terjednie, hogy az adott jogkövetkezmény alkalmazása az adott helyzetben valóban szükséges, arányos és más szankciós lehetőséggel kiválthatatlan, tehát elkerülhetetlen volt. Az Mt. 7. § (1) bekezdése kifejezetten az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében foglalt jog érvényesülését szolgálja a munkaviszonyon belül. A jelen ügyben szankcionált magatartás: véleménynyilvánítás. Éppen ezért, a tényállás vizsgálata során arra is figyelemmel kell lenni, hogy amennyiben a munkavállaló véleménynyilvánítása sért is jogszabályt, vagy munkáltatói szabályzatot, a vele szemben alkalmazott jogkövetkezmény nem terjed-e túl az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében meghatározott mértéken, ugyanis a szükségtelen, aránytalan, illetve elkerülhető – tehát: mértéken felüli – retorzió éppúgy kimerítheti az Mt. 7. § (1) bekezdésében foglaltakat, mint a teljesen megalapozatlan szankció.”
- [7] Az alkotmányjogi panasz 3. pontja a felülvizsgálati ítélet indokolása [77]–[80] és [82] pontjai kritikáját tartalmazza, megállapítva, hogy a bírói döntések nem feleltetik meg a felperes egyes közléseit a munkáltató szabályzati rendelkezéseinek, a felmondás nem okszerű; továbbá a kúriai ítélet indokolásából teljesen hiányzik annak a vizsgálata, hogy a felperes közlései a nyugodt munkahelyi légkört milyen mértékben zavarták meg. Hiányzik olyan körülmények számbavétele, mint a felperes áldott állapota, szülési szabadsága, ami miatt tényszerűen nem lett volna a munkáltatói retorzió híján sem részese a mindennapi munkahelyi környezetnek. A panasz szerint a felülvizsgálati ítélet (ahogyan az első- és másodfokú ítéletek sem) egyáltalán nem ad számot arról, hogy amennyiben sértett is munkáltatói szabályzatot a felperesi – az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított jogot gyakorló és így az Mt. 7. § (1) bekezdésében is védett – magatartás, úgy azzal szemben, az ügy tényállásában szereplő összes körülményre figyelemmel, az alkalmazott súlyosabb munkáltatói szankció valóban szükséges, arányos és elkerülhetetlen volt.

- [8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerint tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [9] 2.1. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, csatolt meghatalmazást. A határozott kérelem feltételeinek az indítvány megfelel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés]. Tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá amely az indítványozó jogosultságát megalapozza [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont, Abtv. 27. § (1) bekezdés]; az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont]; az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]; indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]; kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. A jelen alkotmányjogi panasz tárgya olyan, az ügy érdemében hozott bírói döntés, amely ellen további jogorvoslatra nincs lehetőség, alkotmányjogi panasszal támadható. Az indítványozó a panaszra okot adó ügyben felperes volt, ezért érintett. A panasz Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozik [Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése].
- [10] 2.2. Vizsgálni kell azt is, hogy az indítvány alapján megállapítható-e az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeknek a teljesülése a jelen esetben, vagyis fennáll-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esete.
- [11] 3. Az Abtv. 29. §-a szerint ugyanis az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § (1) bekezdéséből következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak, és valójában e hatásköre is – az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának védelmén keresztül – az Alaptörvény védelmét biztosítja [Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés]. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [12] Az indítványra okot adó ügyben az indítványozó a munkáltató döntése ellen keresettel fordult a bírósághoz. Mindhárom, az ügyben eljáró bíróság azt a

jogalkalmazást érintő kérdést döntötte el, hogy az adott esetben az indítványozó közléseit illetően az Mt. egyes rendelkezései hogyan alkalmazandók. Mindhárom bíróság az indítványozó érveivel részletesen foglalkozott, ezek között azzal is, hogy felperes egyes véleménynyilvánításai megvalósíthatják-e a becsületsértés törvényi tényállását, pejoratív, lealacsonyító, negatív, dehonesztáló kifejezéseket tartalmaznak-e. Értékelték azt a körülményt is, hogy a munkavállaló véleménynyilvánítási szabadsága állt szemben a munkáltató azon érdekével, hogy fenntartsa a nyugodt munkahelyi légkört és megkövetelje mások személyiségi jogainak a tiszteletben tartását. Az Alkotmánybíróság 14/2017. (VI. 30.) AB határozata [21], [28] és [33] pontjai szerint a munkaviszonyból fakadó szabályok a munkavállalók cselekvési autonómiáját, így magatartását és véleményét szükségszerűen korlátozzák; a „hűségi” kötelezettség megsértésére irányuló véleménynyilvánítás nyilvánvalóan nem formálhat igényt a munkajog generálklauzuláin keresztül érvényesülő alapjogi védelemre sem. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján, a fentiekre figyelemmel, nem állapítható meg, hogy a Kúria döntésével kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek a véleményszabadság jogának gyakorlását illetően fennállnának.

- [13] A bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok feladata. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik felhatalmazással {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24], 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [14] A panaszban nincs olyan indokolás, amely a jelen esetben kellő következtetési alapot jelentene az Abtv. 29. §-a szerinti befogadási feltételek fennállása megállapításához.
- [15] Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a Kúria ítétele elleni panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

Budapest, 2024. február 06.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró